

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/159/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5116217045
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Jamrich
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5116217045.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Miroslava Jamricha a členov senátu JUDr. Gabriely Veselovej a JUDr. Dagmar Cabadajovej, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: J. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXXX/X, D., štátna občianka SR, o zaplatenie 4.420,20 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 8C/183/2016-104 zo dňa 24.04.2019, takto

rozhodol:

- I. Krajský súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol a vo výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e .**
- II. V odvolaní nenapadnutej časti **z o s t á v a** rozsudok okresného súdu nedotknutý.
- III. Žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

1. Okresný súd Žilina rozsudkom č.k. 8C/183/2016-104 zo dňa 24.04.2019 rozhodol, tak že konanie v časti istiny 2.872,82 eur s príslušenstvom zastavil. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 1.547,38 eur spolu s úrokom vo výške 242,57 eur, úrokmi z omeškania vo výške 2,08 eur a úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny 4.470,20 Eur od 13.04.2015 do 19.04.2016, z nezaplatennej istiny 4.420,20 eur od 20.04.2016 do 03.11.2016, z nezaplatennej istiny 2.120,20 eur od 04.11.2016 do 15.01.2018, z nezaplatennej istiny 2.102,27 eur od 16.01.2018 do 16.01.2018, z nezaplatennej istiny 2.032,27 eur od 17.01.2018 do 19.02.2018, z nezaplatennej istiny 1.962,27 eur od 20.02.2018 do 06.03.2018, z nezaplatennej istiny 1.959,79 eur od 07.03.2018 do 20.03.2018, z nezaplatennej istiny 1.889,79 eur od 21.03.2018 do 25.04.2018, z nezaplatennej istiny 1.888,80 eur od 26.04.2018 do 16.05.2018, z nezaplatennej istiny 1.818,80 eur od 17.05.2018 do 15.06.2018, z nezaplatennej istiny 1.753,39 eur od 16.06.2018 do 02.07.2018, z nezaplatennej istiny 1.752,93 eur od 03.07.2018 do 24.07.2018, z nezaplatennej istiny 1.697,93 eur od 25.7.2018 do 17.08.2018, z nezaplatennej istiny 1.647,93 eur od 18.08.2018 do 18.09.2018, z nezaplatennej istiny 1.641,99 eur od 19.09.2018 do 25.9.2018, z nezaplatennej istiny 1.636,99 eur od 26.9.2018 do 18.10.2018, z nezaplatennej istiny 1.626,99 Eur od 19.10.2018 do 19.12.2018, z nezaplatennej istiny 1.615,58 eur od 20.12.2018 do 10.01.2019, z nezaplatennej istiny 1.615,41 eur od 11.1.2019 do 21.01.2019, z nezaplatennej istiny 1.605,45 eur od 22.01.2019 do 15.2.2019, z nezaplatennej istiny 1.604,38 eur od 16.02.2019 do 27.02.2019, z nezaplatennej istiny 1.592,38 eur od 28.02.2019 do 15.03.2019, z nezaplatennej istiny 1.584,83 eur od 16.03.2019 do 18.03.2019, z nezaplatennej istiny 1.547,38 eur od 19.03.2019 do zaplatenia, a to všetko v pravidelných mesačných splátkach vo výške 30 eur splatných vždy do 20. dňa v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom nadobudlo rozhodnutie právoplatnosť s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca účinne vzal žalobu čiastočne späť, a to v časti istiny spolu vo výške 2.872,82 eur spolu s prísľušenstvom, súd prvej inštancie v tejto časti konanie zastavil. Následne sa zaoberal zostávajúcim predmetom sporu, keď vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalobca uzavrel so žalovanou 15.03.2013 Úverovú zmluvu č. 37912. Na základe úverovej zmluvy je poskytol úveru vo výške 4.900 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splatiť spolu s 15,90 % ročným úrokom v pravidelných 120 mesačných splátkach po 81,87 eur pri RPMN vo výške 18,15 % ročne, priemernej RPMN 18,86 %, poplatku za správu úverového účtu vo výške 1,99 eur mesačne a termínom konečnej splatnosti dňa 27.02.2023 a celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vo výške 10.063,20 eur. Žalovaná úver nesplácala riadne a včas, a to aj napriek upomienke žalobcu zo dňa 02.02.2015, preto ju žalobca listom z 02.04.2015 vyzval na predčasné splatenie úveru, pričom lehotu určil do 12.04.2015.

3. Predmetnou zmluvou vznikol medzi žalobcom a žalovanou právny vzťah zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej podľa ustanovenia § 497 a nasl. Obchodného zákonníka v spojení s § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov, nakoľko podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka je táto zmluva spotrebiteľskou zmluvou. Zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala všetky náležitosti v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Zmluvou sa žalobca v rámci predmetu svojej činnosti zaviazal poskytnúť žalovanej ako fyzickej osobe - nepodnikateľovi peňažné prostriedky a žalovaná sa tieto zaviazala splácať v pravidelných splátkach. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalovaná svoje zmluvné povinnosti neplnila. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná bola s platením splátok v omeškaní, žalobca poskytnutý úver zosplatnil.

Na základe vykonaného dokazovania a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd žalobe žalobcu čiastočne vyhovel, nakoľko v časti uvedenej vo výroku tohto rozsudku má preukázanú jej dôvodnosť. V danom prípade je predmetom konania nárok zo spotrebiteľskej zmluvy. Preto súd musel na niektoré skutočnosti prihliadať ex offo. Zmluva o úvere bola uzatvorená za účinnosti zákona č. 129/2010 Z. z. Po preskúmaní zmluvy súd konštatuje, že zmluva obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti. Z predložených listinných dôkazov mal súd ďalej preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným došlo k uzavretiu zmluvy o úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver v celkovej výške 4.900 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v 120 pravidelných mesačných splátkach vo výške 81,87 eur. Keďže žalovaná si svoju povinnosť splácať poskytnutý úver riadne a včas nesplnil, žalobca v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru ku dňu 19.06.2017. Z prehľadu splátok a úveru vyplýva, že do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru žalovaná uhradila na istinu sumu 429,90 eur, pričom dlžné zmluvné úroky do zosplatnenia sú vo výške 242,57 eur a úroky z omeškania vo výške 2,08 eur. Žalovaná uhradila po zosplatnení úveru sumu 50 eur, ktorú žalobca započítal na splátky. Po podaní žaloby v priebehu konania uhradila sumu 2.872,82 eur, v tejto časti zobral žalobca žalobu späť, a tak súd konanie v tejto časti zastavil. Žalobca si tak v konaní uplatnil zaplatenie sumy 1.547,38 eur titulom istiny, sumu 242,57 eur ako úroky do zosplatnenia úveru, úrok z omeškania vo výške 2,08 eur do zosplatnenia úveru a úroky z omeškania vo výške 5 % z nezaplatenej istiny 4.470,20 eur od 03.04.2015 do 19.04.2016, z nezaplatenej istiny 4.420,20 eur od 20.04.2016 do 03.11.2016, z nezaplatenej istiny 2.120,20 eur od 04.11.2016 do 15.1.2018, z nezaplatenej istiny 2.102,27 eur od 16.01.2018 do 16.01.2018, z nezaplatenej istiny 2.032,27 eur od 17.01.2018 do 19.02.2018, z nezaplatenej istiny 1.962,27 eur od 20.02.2018 do 6.3.2018, z nezaplatenej istiny 1.959,79 eur od 7.3.2018 do 20.3.2018, z nezaplatenej istiny 1.889,79 eur od 21.03.2018 do 25.04.2018, z nezaplatenej istiny 1.888,80 eur od 26.04.2018 do 16.05.2018, z nezaplatenej istiny 1.818,80 eur od 17.05.2018 do 15.06.2018, z nezaplatenej istiny 1.753,39 eur od 16.6.2018 do 2.7.2018, z nezaplatenej istiny 1.752,93 eur od 03.07.2018 do 24.07.2018, z nezaplatenej istiny 1.697,93 eur od 25.07.2018 do 17.08.2018, z nezaplatenej istiny 1.647,93 eur od 18.08.2018 do 18.09.2018, z nezaplatenej istiny 1.641,99 eur od 19.09.2018 do 25.9.2018, z nezaplatenej istiny 1.636,99 eur od 26.09.2018 do 18.10.2018, z nezaplatenej istiny 1.626,99 eur od 19.10.2018 do 19.12.2018, z nezaplatenej istiny 1.615,58 eur od 20.12.2018 do 10.01.2019, z nezaplatenej istiny 1.615,41 eur od 11.01.2019 do 21.01.2019, z nezaplatenej istiny 1.605,45 eur od 22.01.2019 do 15.02.2019, z nezaplatenej istiny 1.604,38 Eur od 16.02.2019 do 27.02.2019, z nezaplatenej istiny 1.592,38 eur od 28.02.2019 do 15.03.2019, z nezaplatenej istiny 1.584,83 eur od 16.03.2019 do 18.03.2019, z nezaplatenej istiny 1.547,38 eur od 19.03.2019 do zaplatenia. Okrem toho si žalobca uplatňuje aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených úrokov vo výške 242,57 eur od 03.04.2015 do zaplatenia.

Súd žalobe v časti istiny vo výške 1.547,38 eur spolu s dlžnými zmluvnými úrokmi do zosplatnenia vo výške 242,57 eur a úrokmi z omeškania vo výške 2,08 eur vyhovel. Súčasne súd zaviazal žalovanú

na úhradu úroku z omeškania vo výške 5 % ročne, ktorá je v súlade s citovanými občianskoprávnymi predpismi, a to z jednotlivých súm pri zohľadnení čiastkových úhrad vykonaných žalovanou. Žalovaná sa dostala do omeškania až doručením oznámenia o predčasnej splatnosti úveru a výzvy na úhradu dlhu zo dňa 02.04.2015 a uplynutím dodatočne poskytnutej lehoty na úhradu dlhu do 12.04.2015, t. j. až nasledujúci deň 13.04.2015. Preto žalobcovi prislúcha nárok na úroky z omeškania až od tohto dňa (nie od 03.04.2015 ako si uplatnil v žalobe). Žalobca má tiež nárok na riadne dojednané úroky z úveru, avšak len do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Zmluvný úrok je odplata za užívanie požičanej sumy, pričom je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky, t. j. spolu s istinou. Doba splatnosti zmluvného úroku sa tak zhoduje s dobou splatnosti úveru. Obchodný zákonník rozlišuje splatnosť úrokov v závislosti od splatnosti istiny úveru, od spôsobu splatenia istiny úveru, t. j. jednorázovo alebo v splátkach. Celková suma zmluvných úrokov však musí byť zaplatená najneskôr zaplatením poslednej splátky úveru. Úroky do vrátenia peňažných prostriedkov je dlžník povinný zaplatiť len v prípade, ak je dlžník oprávnený súčasne vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Na základe uvedeného zmluvné úroky prislúchali žalobcovi len do doby splatnosti dlhu.

Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. V prípade vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru nastáva stav, kedy dlžník nemá taký právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať. Teda nie je dôvod na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili iba za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom. V opačnom prípade by bol založený ústavne nekonformný stav, kde by spotrebiteľ bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia plnenia a veriteľ by naďalej „pohodlne inkasoval“ úroky z úveru. Inými slovami išlo by o právny stav, kedy by sa fakticky popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku (zosplatnenia úveru) a veriteľ by mal právo na úroky ako keby k zmene záväzku nedošlo. Naproti tomu spotrebiteľovi by neboli garantované žiadne práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred takouto zmenou. Čo sa týka úrokov z omeškania, ktorých zaplatenia sa žalobca domáhal z nezaplatených zmluvných úrokov súd uvádza, že úroky z omeškania ako príslušenstvo pohľadávky neprislúchajú zo zmluvných úrokov do zosplatnenia pohľadávky. Nemožno sa domáhať zaplatenia príslušenstva z príslušenstva.

Predčasnosť zosplatnenia úveru predstavuje vo svojej podstate jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové a okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Úrok z úveru predstavuje kapitalizovanú odplatu za celé obdobie postupného splácania úveru v splátkach. Pri predčasnom a mimoriadnom spoplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu spoplatnenia úveru. Spoplatnením úveru na jednej strane nastáva stav, keď veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, na druhej strane už spotrebiteľ nemá právny titul držať peňažné prostriedky poskytnuté veriteľom v svojej dispozícii, preto niet dôvodu na to, aby veriteľ požadoval od neho úroky, ktoré by mu patrili, ak by spotrebiteľ mal právo držby finančných prostriedkov. V opačnom prípade by nastal nespravodlivý a ústavne nekonformný stav pre spotrebiteľa, ktorý by bol vystavený sankciám vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej mal nárok na úroky zo zmluvy. Za tejto situácie by nastal stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by mal nárok na dohodnuté úroky, ako keby k zmene záväzku nedošiel. Spotrebiteľ by tak nemal žiadne garantované práva, ktoré by mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolané zmenou záväzku. Navyše by došlo k hrubej nadvláde veriteľa, ak by bol tento nečinný pri vymáhaní svojej pohľadávky a odplatné úroky by si nárokoval aj pri svojej potenciálnej nečinnosti. Takéto správanie dodávateľa nemôže byť podporované a používať právnu ochranu. Po poskytnutí náležitej ochrany žalovanému ako spotrebiteľovi, súd dospel k záveru, že po spoplatnení úveru žalobcovi neprináležia úroky dohodnuté za úver.

Je nesporné, že úrok z úveru tvorí súčasť istiny a bol splatný dňom vyhlásenia predčasnej splatnosti celej dlžnej sumy titulom úveru. Úrok z úveru, ktorý bol dohodnutý v zmluve a bol dohodnutý platne tvorí jednoznačne súčasť istiny, jej príslušenstvo podľa § 121 Obč. zák. Úroky zo zmluvy o úvere predstavujú odplatu za peňažné prostriedky, ktoré boli dlžníkovi na požiadanie poskytnuté podľa zmluvy o úvere a boli v zmluve riadne dohodnuté. Úroky sú splatné v dohodnutej dobe, inak spolu so záväzkom vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky. Za tejto situácie potom, ak došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru stala sa splatnou ku dňu vyhlásenia tejto splatnosti nielen istina, ale aj kapitalizované úroky z úveru. V prípade ak ich žalovaný dlžník neuhradil, dostáva sa s touto sumou do omeškania, v dôsledku čoho postihuje dlžníka sankcia za nedodržania lehoty splatnosti v podobe úrokov z omeškania. V prípade ak veriteľ tieto úroky z omeškania si uplatní v zákonnej výške má na ich zaplatenie nárok (rozsudok KS Nitra sp.zn. 25Co/95/2017).

Zároveň súd poukazuje aj na rozsudok KS Žilina sp.zn. 7Co/229/2018. V bode 7 uvedeného rozsudku krajský súd udáva, že povedané inak, ak bol úver dojednaný na 10 rokov, v 3. roku došlo k jeho

jednorazovému spoplatneniu podľa § 53 ods. 9 Obč. zák. za obdobie zvyšných 7 rokov už veriteľovi nebudú patriť odplatné úroky. V týchto prípadoch bude mať po jednorazovom spoplatnení veriteľ nárok len na úroky z omeškania, ktorými sa bude úročiť celá výška dlhu spotrebiteľa, ktorá sa ustálila v dôsledku uplatnenia práva na jednorazové spoplatnenie úveru.

Na základe uvedeného preto súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi istinu vrátane úroku z úveru do dňa spoplatnenia, kapitalizovaných úrokov z omeškania ku dňu podania žalobného návrhu. Čo sa týka zaplata úroku z úveru po zosplatnení úveru v tejto časti súd žalobný návrh zamietol a žalobcovi priznal len úrok z omeškania tak, ako bol medzi stranami sporu dohodnutý.

S prihliadnutím na výšku dlhu a majetkové pomery žalovanej, súd povolil žalovanej splácať dlh v pravidelných mesačných splátkach vo výške 3 eur, vždy k 20. dňu v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom nadobudlo rozhodnutie súdu právoplatnosti, nakoľko povinnosť uhradiť pohľadávku v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku by malo pre žalovaného a jeho rodinu nepriaznivé finančné následky. Súd dáva žalovanej do pozornosti, že ak sa dostane do omeškania s plnením čo i len jednej splátky, stane sa splatným celý dlh a zanikne jeho výhoda plniť dlh v splátkach.

4. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca v rozsahu zamietnutej časti žaloby. Odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Uviedol, že s argumentmi súdu prvej inštancie sa nestotožňuje a považuje rozsudok v napadnutej časti za nesprávny, odvolanie odôvodňuje tým, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Trval na tom, aby súd priznal žalobcovi úrok z omeškania zo zmluvných úrokov a v tejto súvislosti citoval z rozhodnutí odvolacích súdov SR (Krajský súd v Banskej Bystrici č. k. 43Co/19/2017-103 zo dňa 29.07.2017, Krajského súdu v Nitre č. k. 25Co/219/2017-104 z 13.12.2017, Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Co/78/2018-187 z 18.04.2018, Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19Co/143/2017-60 z 19.04.2018, Krajského súdu v Nitre č. k. 12Co/70/2018-187 z 26.10.2018). Ďalej uviedol, že nesúhlasí s rozhodnutím súdu, pokiaľ tento povolil žalovanej splácať v mesačných splátkach vo výške 30 eur splatných vždy do 20. dňa v mesiaci s tým, že poukázal na ustanovenie § 232 ods. 3 CSP, z ktorého vyplýva, že lehota na plnenie je 3 dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Pokiaľ súd určí dlhšiu lehotu, tak zákon explicitne podmieňuje dĺžku paričnej lehoty odôvodnenosťou prípadu, to znamená, že súd nemôže určiť dlhšiu lehotu bez relevantných skutkových tvrdení podložených zodpovedajúcimi dôkazmi. No súd vychádzal len z nepodloženého tvrdenia žalovanej o jej finančnej situácii. Žalobca ďalej uviedol, že posúdenie finančných možností žalovanej pre účely úhrady dlžnej pohľadávky by malo byť súčasťou aktivít v procese prípadného núteného výkonu súdneho rozhodnutia, kedy dôjde jednak k dôslednému zisteniu majetku žalovaného a jednak k voľbe najhodnejšieho spôsobu výkonu rozhodnutia. Preto žalobca navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 388 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že návrhu žalobcu vyhovie aj v zamietnutom rozsahu a žalovanú zaviaže uhradiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, a zároveň žalobcovi prizná aj náhradu trov odvolacieho konania.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 CSP z dôvodov uvedených v § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s ustanovením § 219 ods. 3 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol a v súvisiacom výroku o trovách konania, potvrdil v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny. V odvolaní nenapadnutej časti zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

6. Rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutom výroku vecne správny, okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, na ktoré v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP odkazuje.

7. Záver súdu prvej inštancie, že zmluvné úroky z úveru prislúchajú žalobcovi len do doby splatnosti dlhu, respektíve do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, je správny. Zodpovedá ustálenej súdnej praxi, ako aj judikatúre vyšších súdnych inštancií.

8. Čo sa týka predčasnosti zosplatnenia úveru, ide vo svojej podstate o jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové a okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že v prvom prípade veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie

požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca, a za tento stav nedostatku a úverovania platí dlžník veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny toho, že veriteľ, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a predstavuje nárok veriteľa na úroky ako cenu dočasne poskytnutých peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok.

9. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzuje obchodovanie s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi. Logicky nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul na peňažné prostriedky u seba a tieto užíva, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktoré by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinkom veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Takýto stav v žiadnom prípade nemožno pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa, keď nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Navodil by sa tiež stav, v ktorom veriteľ by nebol nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky by mu nahrádzali stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa nemôže užívať právnu ochranu, nakoľko s protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradné sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy spočívajúcej v úhrade príslušných úrokov z omeškania, a pokiaľ existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona. Povedané inak, v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. Iným právnym posúdením ohľadne priznania úrokov z úveru po zosplatnení istiny by sa odvolací súd dostal do rozporu s konštantnou judikatúrou (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 143/97, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/165/2013 zo dňa 19.11.2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015).

10. Odvolací súd konštatuje, že žalobca v podanom odvolaní ani nepredkladá konkrétnu argumentáciu, ktorá by podporovala jeho tvrdenie, keď v podstate odkazuje len na rozhodovacia činnosť a na rozhodnutia súdov v iných veciach. Takýto odkaz je v konečnom dôsledku bezpredmetný, lebo pre konajúci súd nie sú dotknuté rozhodnutia záväzné (§ 193 CSP).

11. Podstatné v rozoberanej súvislosti je, že konajúce súdy (konanie v prvej a druhej inštancii tvoria jeden celok) dostatočne odôvodnili a vysvetlili svoj právny názor, t. j. argumentačne sa s riešením predmetnej právnej otázky plnohodnotne vyrovnali, preto nekonali v rozpore s princípom právnej istoty (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 144/2014 z 13.05.2014).

12. S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd nemohol prisvedčiť argumentom odvolateľa, na ktorých založil svoje odvolanie, ktoré odvolací súd nepovažoval za dôvodné, a preto rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti potvrdil ako vecne správny.

13. Výrok o trovách odvolacieho konania vychádza z ustanovenia § 396 ods. 1 s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 CSP. Úspešnou stranou odvolacieho konania bola žalovaná, ktorej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi. Z obsahu spisu však odvolací súd konštatuje, že žalovanej v odvolacom konaní trovy konania nevznikli, preto jej nárok na ich náhradu voči žalobcovi nepriznal.

14. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 Civilného mimosporového poriadku, v ďalšom texte už len „CMP“).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)